

1-10-27

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

Minister VWS

Deadline: 5 oktober
2023

nota

Aanbiedingsbrief monitors bevolkingsonderzoeken

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Bevolkingsonderzoek en
Medische Ethiek

Opgesteld door

Datum

18 september 2023

Kenmerk

3696563-1053707-PG

Uw kenmerk

Zaaknummer

1053707

Bijlage(n)

3

1. Aanleiding

Op 5 oktober 2023 publiceert het RIVM-Centrum voor Bevolkingsonderzoek de monitors over de bevolkingsonderzoeken naar kanker over 2022. Advies is deze worden eerst beleidsarm ter informatie naar de Kamer verstuurd. Conform uw toezegging aan de Kamer zal u voor het eind van dit jaar inhoudelijk reageren op de monitors.

2. Geadviseerd besluit

Ik adviseer u deze brief naar de Tweede Kamer te versturen waarin u aangeeft dat u de Kamer voor het eind van het jaar een inhoudelijke reactie geeft op de monitors en in zal gaan op de laatste stand van zaken omtrent de bevolkingsonderzoeken.

3. Kernpunten

Normaliter versturen we de monitors tegelijk met een inhoudelijke reactie en een stand van zaken over de drie bevolkingsonderzoeken in november/december. Omdat de monitors vaak al eerder beschikbaar zijn, is het advies de monitors dit jaar direct na publicatie te versturen. Zo is de Kamer eerder geïnformeerd en kan het RIVM eerder communiceren over de publicatie van de monitors en de cijfers die daarin worden genoemd. Uw inhoudelijke reactie volgt dan aan het eind van het jaar, zoals gebruikelijk.

Uit de monitors

De monitor van bevolkingsonderzoek borstkanker 2022 laat zien dat de deelname 70,7% was. In totaal is er bij 6869 personen (een voorstadium van) borstkanker gevonden. In 2021 was de deelname 72,5%.

De monitor van bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker 2022 laat zien dat de deelname 46% was. In totaal is er bij 3642 personen (een voorstadium van) baarmoederhalskanker gevonden. In 2021 was de deelname 54,8%.

De monitor van bevolkingsonderzoek darmkanker 2022 laat zien dat de deelname 68,4% was. In totaal is er bij 16.616 personen (een voorstadium van) darmkanker gevonden. In 2021 was de deelname 70,6%.

De dalende deelnametrend is zorgelijk. Op dit moment brengt het RIVM de redenen voor niet-deelname in kaart, in lijn met de motie van het lid Agema (zie hieronder).

Datum

18 september 2023

Kenmerk

3696563-1053707-PG

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Recent was er aandacht voor deelname aan de bevolkingsonderzoeken tijdens het plenair debat van 7 september over het burgerinitiatief 'Bevolkingsonderzoek borstkanker'. U heeft in dit debat aangegeven de ontwikkelingen in deelname aan de bevolkingsonderzoeken zorgelijk te vinden. U heeft toegezegd om eind van het jaar de Kamer te informeren over de monitors en daarbij in te gaan op de ontwikkelingen rond het bevolkingsonderzoek borstkanker. U heeft ook toegezegd om in die brief mee te nemen welke studies er op dit moment lopen naar alternatieve technieken voor de mammografie en om in te gaan op verschillende andere onderwerpen, zoals AI, screening bij dicht borstweefsel, drukgestuurde mammografie en de ontwikkelagenda.

Tijdens het tweeminutendebat medische preventie van begin 2023 is de motie Agema aangenomen die de regering oproept om de inzichten in de redenen van niet-deelname te delen (Kamerstuk 32 793, nr. 680). Deze motie zal ook worden beantwoord in de brief eind dit jaar.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- De bevolkingsonderzoeken kunnen rekenen op breed politiek draagvlak. Er is wel aandacht voor de dalende deelname aan bevolkingsonderzoeken, dit wordt gezien als een zorgelijke trend.
- Recent was er veel publiciteit voor de bevolkingsonderzoeken, naar aanleiding van een studie van Noorse onderzoekers. Dit onderzoek plaatste kanttekeningen bij de effectiviteit van bevolkingsonderzoeken. Hier zijn ook veel tegenreacties op gekomen omdat de studie alleen heeft gekeken naar de sterfte van de algehele populatie en niet naar de specifieke sterfte als gevolg van de gescreende vorm van kanker.

c. Financiële en personele gevolgen

n.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

n.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

n.v.t.

f. Gevolgen administratieve lasten

n.v.t.

g. Toezeggingen

U herhaalt in deze brief een eerdere toezegging om de Kamer eind dit jaar te informeren.

h. Fraudetoets

n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Datum

18 september 2023

Kenmerk

3696563-1053707-PG